

DEN KONGELIGE REISE

DEN LENGSTE REISEN (1940–1945)

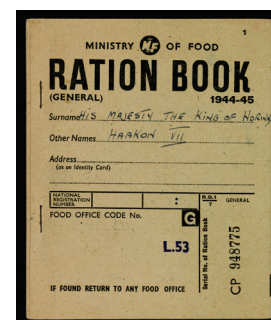

LÆRERVEILEDNING

TIL ELEVER OG LÆRERE

Når Kongen forlater Oslo i grålysningen våren 1940, er det ingen som vet hvor lenge han og kronprinsfamilien skal være borte. Før han kjører fra Slottet, har Kongen gitt ordre om at kongebanneret som vaier over slottstaket, må fires og skjules for tyskerne. Det skal ta fem år før den norske løven igjen blafrer i vinden over Kongens hus.

Gjennom utstillingen «Den lengste reisen (1940–45)» ønsker Nasjonalmuseet at elevene skal få innsikt i omstendighetene rundt kongefamiliens situasjon og liv under andre verdenskrig. Samtidig gis elevene anledning til å bli kjent med en av de mest dramatiske periodene i Norges historie. Utstillingen belyser temaer som historie og geografi, tradisjon og kulturarv, konflikt og ideologi.

Kong Haakons rasjoneringskort fra eksiloppholdet i England
Foto: Jan Haug/ Det kongelige hoff

Det store bildet: Kongens hjemkomst

7. juni 1945

Foto: ukjent / Det kongelige hoff's fotoarkiv

HVA VIL DERE MØTE PÅ UTSTILLINGEN?

«Den lengste reisen (1940–45)» er delt inn i fem deler: Opptakten til krigen, kongefamiliens flukt, kongens og kronprinsens eksil i England, kronprinsesse Märtha og kronprinsbarnas eksil i USA og familiens hjemkomst i 1945. I tillegg til å omhandle en geografisk reise, følger utstillingen kong Haakons personlige ferd: Før krigen er han Europas eneste folkevalgte konge. Etter krigen er han opphøyet til frihetens symbol og Norges folkekonge.

Utstillingen er formet rundt gjenstander, fotografier og film, som på ulikt vis forteller om kongefamilien i perioden 1940–45. Objektene og formidlingen knyttet til dem, kretser rundt utstillingens hovedpersoner: Kong Haakon, kronprins Olav, kronprinsesse Märtha, prinsesse Ragnhild, prinsesse Astrid og lille prins Harald.

FORMIDLING

Utstillingsstedet har formidlere som kan gi omvisning i utstillingen. Omvisningen tar ca. 45 minutter. Utstillingens tekster supplerer objektene og gir ekstra informasjon om, og introduksjon til, utstillingens seksjoner. Disse tekstene er også tilgjengelige i utstillingsbrosjyren (brosjyren kan lastes ned fra <http://vandreutstillinger.nasjonalmuseet.no/>)

UTSTILLINGEN I FORHOLD TIL SKOLENS PLANER

«Den lengste reisen (1940–45)» forener emner fra historie, samfunnsfag, norsk og kunst og håndverk. Utstillingens oppbygging, der hist-orientert bæres frem og presenteres ved hjelp av utvalgte objekter, kan anspore elevene til å reflektere over gjenstanders, fotografiers og filmers evne til å formidle en historie. Med et tverrfaglig utgangspunkt vil utstillingen også forholde seg til det «skapende mennesket» slik det er omtalt i læreplanen for den tiårige grunnskolen: Opplæringen må gi rom for elevenes skapende trang, og samtidig vekke deres glede ved andres ytelser. (...) *Opplæringens mål er å utvide barns, unges og voksnes evner til erkjennelse og opplevelse, til innlevelse, utfoldelse og deltakelse.*

FORSLAG TIL ETTERARBEID

- Elevene lager sin egen medalje eller orden, inspirert av symbolene fra utstillingen: Monogrammer, f lagg, fargevalg, mønstre osv. kan danne utgangspunkt for elevenes egne tolkninger. Bruk materialer som papp, papir, stoff, silkebånd, knapper og sikkerhetsnåler.
- Elevene lager tegneserier som forteller kongefamiliens historie under andre verdenskrig. Elevene deles inn i grupper som får ansvar for hver sin del av historien (tekstene og inndelingen fra utstillingen kan være et godt utgangspunkt). Det kan være lurt å bestemme hvor mange ruter elevene skal lage på forhånd. Elevene kan ta bilder og notere inspirasjon fra utstillingens fotografier, filmer og gjenstander før de skaper tegneserien.
- Elevene arbeider med et stort verdenskart der kongefamiliens fluktruter blir tegnet inn. Oppgaven kan utdypes ved å markere de ulike landenes stilling under andre verdenskrig.

Prinsessene Ragnhild og Astrid og Prins Harald spiller inn julehilsen til norske barn i 1942, Pooks Hill, USA
Foto: ukjent / Det kongelige hoffs fotoarkiv

Prins Haralds genser fra flukten i 1940, passet ble utskrevet underveis
Foto: Kjartan Hauglid / Det kongelige hoff

President Roosevelt holder talen "Look to Norway" 16. september 1942
Foto: ukjent / Det kongelige hoffs fotoarkiv